

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Latinská Amerika – nerostné bohatství, obyvatelstvo, hospodářství, zemědělství

Antonín Věžník

NEROSTNÉ BOHATSTVÍ

- bohatá ložiska energetických surovin
- málo potřebného kapitálu a technických možností pro zvýšení produkce a komplexní geologický průzkum potenciálních ložisek...

Ropa:

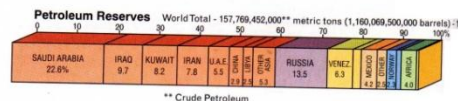
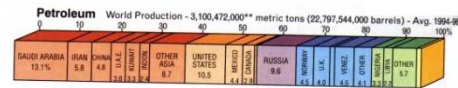
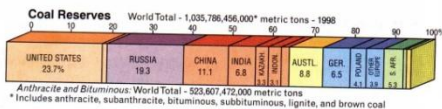
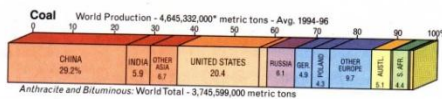
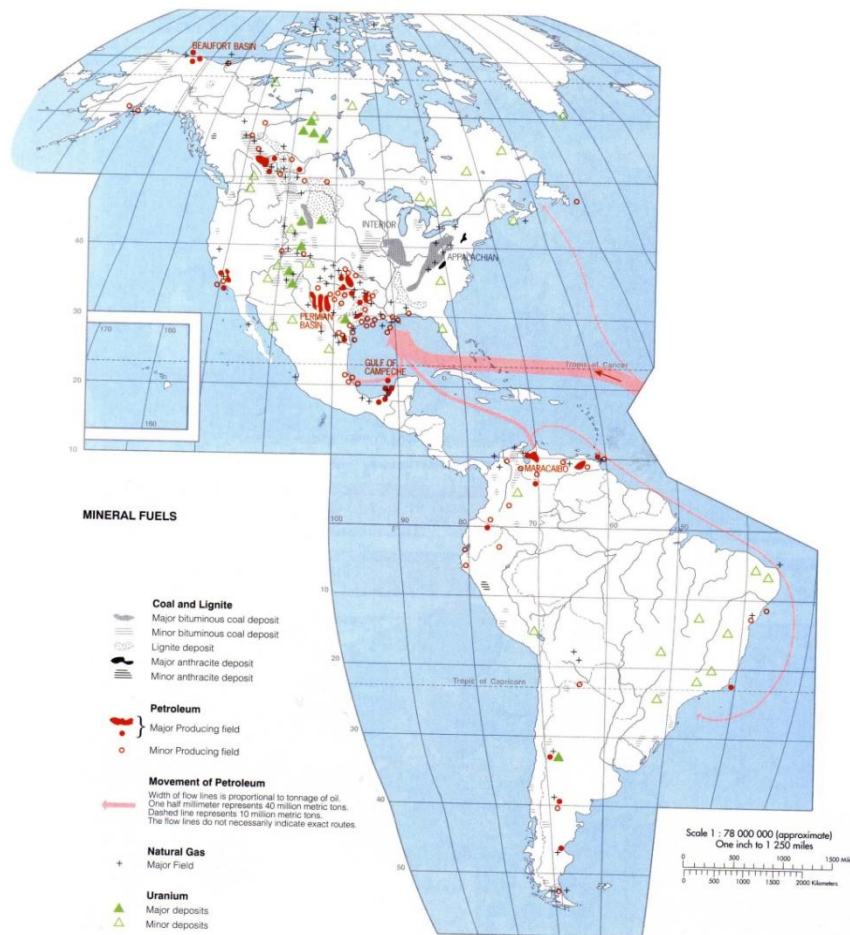
- odhady ropných rezerv – cca 16 mld. t
 - z toho Venezuela 8,1 mld. t, Mexiko 6,9 mld., Brazílie 320 mil., Argentina 315 mil., Kolumbie 225 mil., Ekvádor 213 mil., Trinidad a Tobago 81 mil., Peru 68 mil.

- roční těžba ropy– celkem přes 500 mil. t

1. Mexiko - 175 mil. t (2005)
 2. Venezuela - 150 mil. t
 3. Brazílie - 83 mil. t
 4. Argentina - 34 mil. t
 5. Kolumbie - 27 mil. t
 6. Ekvádor - 27 mil. t
- (USA - 256 mil. t, Kanada - 105 mil. t)

Zemní plyn:

1. Argentina - 45,8 mil. m³ (2005)
 2. Mexiko - 43,3 mil. m³
 3. Trinidad a Tobago - 30,3 mil. m³ (rychlý nárůst)
 4. Venezuela - 28,8 mil. m³
 5. Brazílie - 9,8 mil. m³
- (USA - 512 mil., Kanada - 186 mil.)

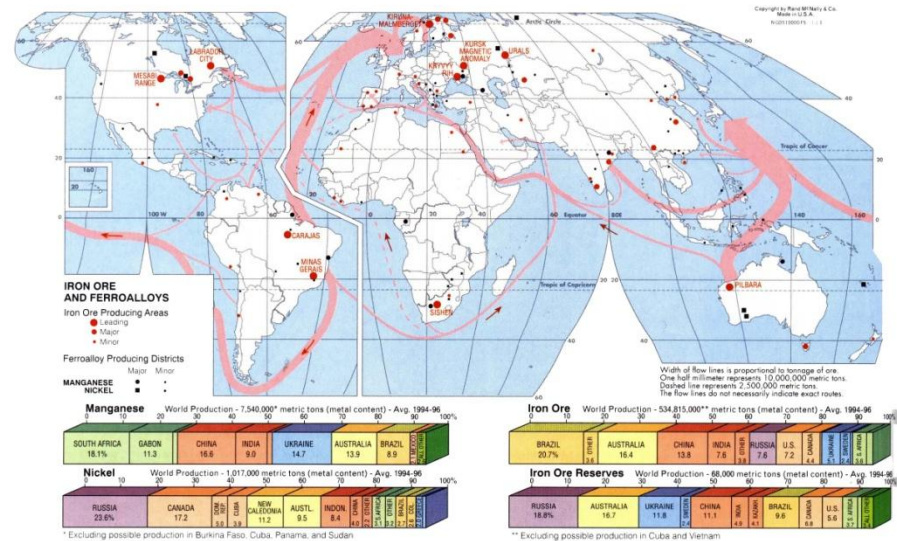
Uhlí:

- uhelné bohatství zatím málo prozkoumané, ale určitě jde o značné zásoby (Venezuela, Mexiko)
- roční produkce (2005)
 1. Kolumbie - 65 mil. t
 2. Mexiko - 11,9 mil. t
 3. Venezuela - 7,9 mil. t
 4. Brazílie - 6,9 mil. t(USA - 1131 mil., Kanada - 72 mil.)

Železná ruda:

- značné zásoby; největším vývozcem Brazílie (přes 110 mil. t ročně)

1. Brazílie - 185 mil. t (2005)
 2. Venezuela - 13 mil. t
 3. Mexiko – 7 mil. t
 4. Chile - 4,8 mil. t
 5. Peru - 4,6 mil. t
- (USA - 34,2 mil., Kanada - 19 mil.)

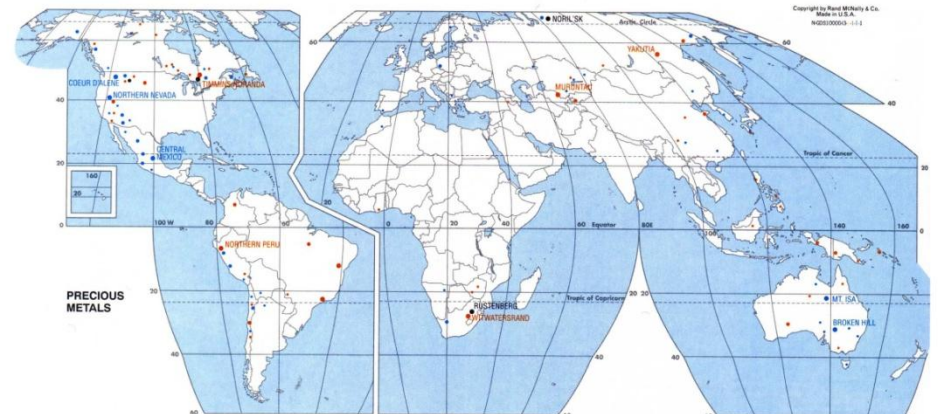
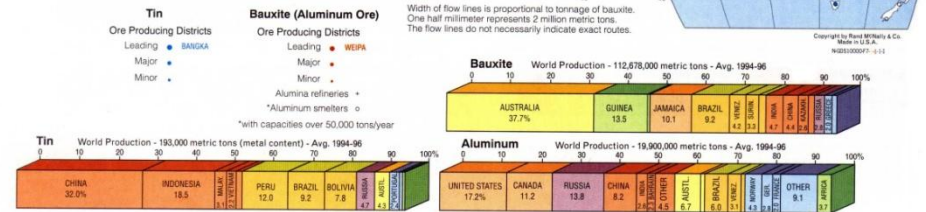
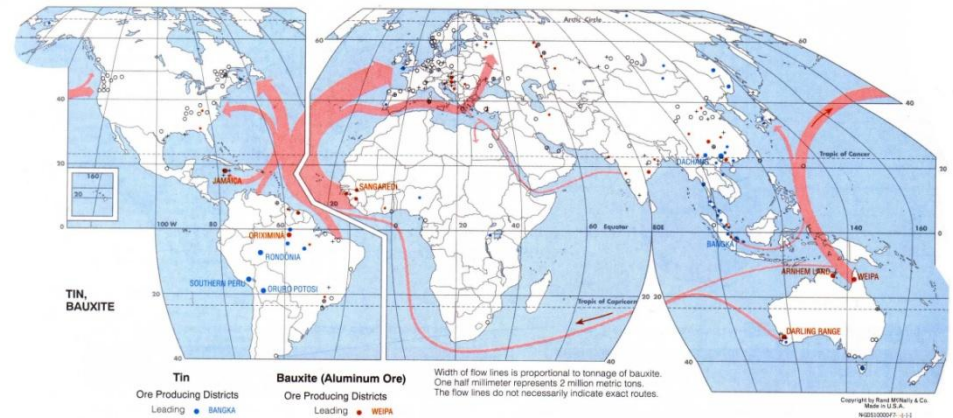
Další nerostné suroviny:

- **bauxit (oxid hlinitý)**

1. Brazílie - 19,8 mil. t (5,3 mil. t, 2005)
2. Jamajka - 14,1 mil. t (4,1 mil.)
3. Venezuela – 5,9 mil. t (1,9 mil.)
4. Surinam - 4,6 mil. t (2,0 mil.)
5. Guyana - 1,5 mil. t

- **stříbro**

1. Peru - 3,2 tis. t (1. místo na světě, 2005)
2. Mexiko – 2,9 tis. t (2. místo na světě)
3. Chile – 1,4 tis. t
4. Bolívie – 420 t
(USA – 1,23 tis. t, Kanada – 1,12 tis. t)

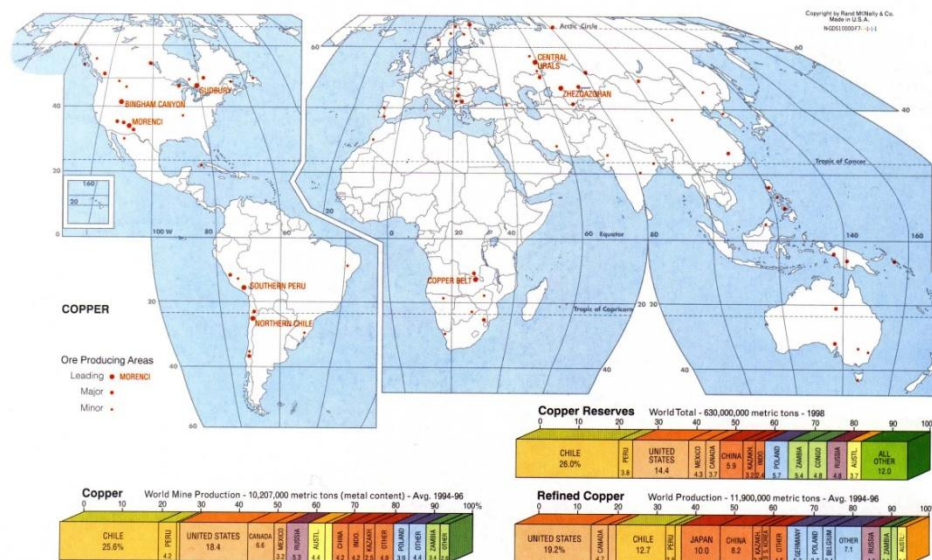

• zlato

1. Peru – 207,8 t (2005)
2. Brazílie – 41,2 t
3. Chile – 40,4 t
4. Kolumbie – 35,8 t
5. Mexiko – 30,4 t
6. Argentina – 30,0 t
(USA 256 t, Kanada 118 t)

• měď

1. Chile – 5320 tis. t (1. na světě, 2005)
2. Peru – 1010 tis. t
3. Mexiko – 425 tis. t
4. Argentina – 188 tis. t
5. Brazílie – 131 tis. t
(USA 1140 tis. t, Kanada 566 tis. t)

- **cín**

1. Peru – 42 tis. t (3. na světě, 2005)
2. Bolívie – 18,7 tis. t
3. Brazílie – 12,5 tis. t

- **nikl**

1. Kolumbie – 89 tis. t (2005)
2. Kuba – 72 tis. t
3. Brazílie – 52 tis. t
4. Dominikánská rep. – 46 tis. t
5. Venezuela – 20 tis. t
(Kanada 198 tis. t)

- **uran**

1. Brazílie – 300 t (2004) – 110 t (2005) – 190 t (2006)
2. Argentina – jednotky t
(Kanada 11600 t, USA 1039 t)

- **rostoucí význam těžby tzv. strategických surovin**

- thorium, zirkon, monazitový písek, ...
- výskyt hlavně v Brazílii

HOSPODÁŘSTVÍ

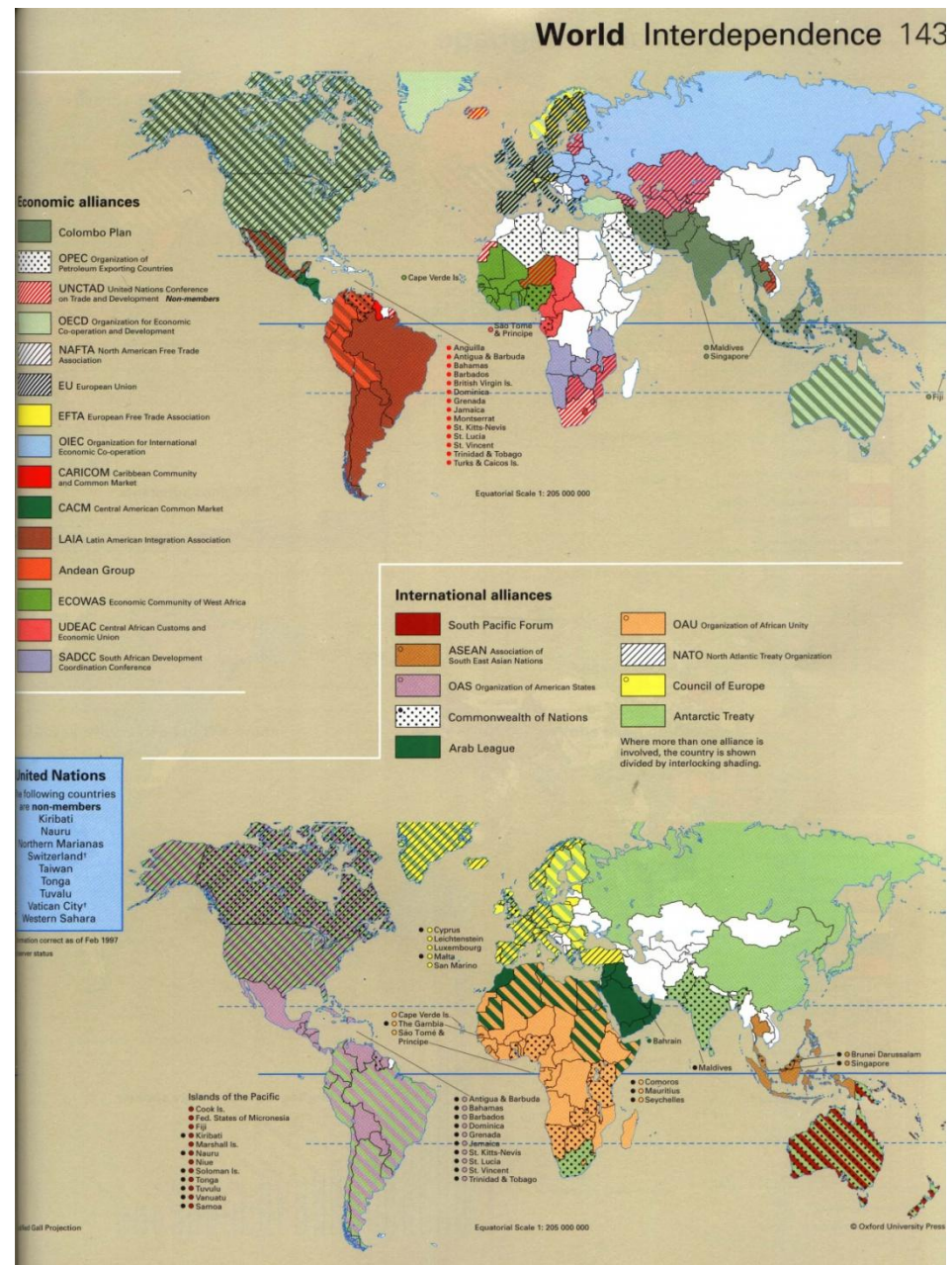
- Latinská Amerika patří i přes bohaté přírodní zdroje spíše k zaostalejší částem světa
- 300 let koloniálního režimu - pomalý rozvoj výrobních sil
- nové nezávislé státy ekonomicky slabé a snadno ovlivnitelné zahraničním kapitálem (hlavně V. Británie, později Francie, Německo)
- základní znaky hospodářství Latinské Ameriky
 1. rozhodující role těžebního průmyslu, zemědělství zaměřené na monokultury – vývoz
 2. silná závislost ekonomiky na světovém trhu
 3. vedoucí postavení zahraničního kapitálu v hospodářství
 4. stále slabý rozvoj průmyslu a především výrobních prostředků
 5. nedostatečný rozvoj zemědělství, nízká produktivita práce (latifundie), přelidnění venkova

- region má ve světovém hospodářství význam jako dodavatel zemědělských surovin (a potravin) a nerostných surovin
- cca 87 % světové produkce kávy, 65 % ledku, 43 % stříbra, 38 % vanadu, 23 % měďné rudy, 17 % olovnaté rudy, 25 % ropy apod.
- velký exportér pšenice, lněného semena, vlny, masa
- tempo hospodářského růstu regionu cca 2-5 % ročně (nejrychleji Chile, Brazílie, Mexiko)
- velké rozdíly v HDP/obyv. (2007)
 - Mexiko 8250 USD, Chile 7380 USD, Venezuela, Brazílie kolem 6000 USD
 - Haiti 565 USD, Nikaragua 920 USD, Bolívie, Guyana přes 1100 USD
- velký zahraniční dluh v mnoha zemích, navíc dynamicky se zvyšuje...

- problémem byla velmi vysoká inflace – znak hospodářské nerovnováhy
 - v 90. letech - Peru, Surinam, Guyana, Nikaragua, Venezuela, Uruguay i přes 50 %
 - Brazílie 1993-1994 – 2000 %!
 - současnost – Venezuela, Argentina, Jamajka, Kostarika, Haiti – přes 10 %
- u silně zadlužených zemí dlužná částka může převyšovat roční HDP – Panama, Nikaragua, Jamajka, Honduras
- snaha o řešení složitého problému zahraničních dluhů, upevňování vzájemných hospodářských styků, postupné vytváření regionálního společného trhu

Hospodářské integrace:

- cíl – usnadnit a prohloubit vzájemný obchod a ekonomickou spolupráci
- vývoj v Latinské Americe
 - 1970 – Andský pakt, sídlo v Limě, 5 členů
 - 1973 – CARICOM – Karibské společenství a společný trh, Georgetown, 15 členů
 - 1989 – NAFTA – Severoamerická zóna volného obchodu, 3 členové (Mexiko od r. 1993)
 - 1989 – APEC – Hospodářské sdružení zemí Pacifiku, Singapur, 21 členů
 - 1995 – MERCOSUR – Společný trh Jihu, Buenos Aires, 5 členů
- problémy při vytváření integračních seskupení
 - podřízenost požadavkům vyspělých ekonomik, vnitřní nestabilita, vysoká zadluženost

- ALADI – Latinskoamerické hospodářské sdružení
 - ale pokles vzájemné obchodní výměny
- OAS – Organizace amerických států (1948, platnost charty od r. 1951)
 - zaměření na hospodářské a sociální problémy kontinentu, rozpory mezi USA a ostatními...
 - snaha vytvořit celoamerický jednotný trh
- CACM – Společný středoamerický trh
- BCIE – Středoamerická banka hospodářské integrace
- CDB – Karibská rozvojová banka
- ECLAC – Hospodářská komise pro Latinskou Ameriku a Karibik
- LAES – Latinskoamerický hospodářský systém

Zemědělství

- nejdůležitější výrobní odvětví hospodářství Latinské Ameriky
 - cca 21 % ekonomicky aktivního obyvatelstva
 - regionální diference v zaměstnanosti v zemědělství, většinou mezi 10-20 %
 - Haiti cca 62 %
 - Venezuela 9 %, karibské ostrovy ještě méně (Portoriko 2,3 %)
 - charakteristické znaky zemědělství
 - půda v rukou soukromých vlastníků
 - extenzívně obdělávaná
 - zaměřená na monokulturu
- 75 % obdělávané půdy v rukou velkostatkářských vlastníků (s výjimkou Kuby), zbytek připadá na malé a střední rolníky (tzv. peoni, ejidos, ...)

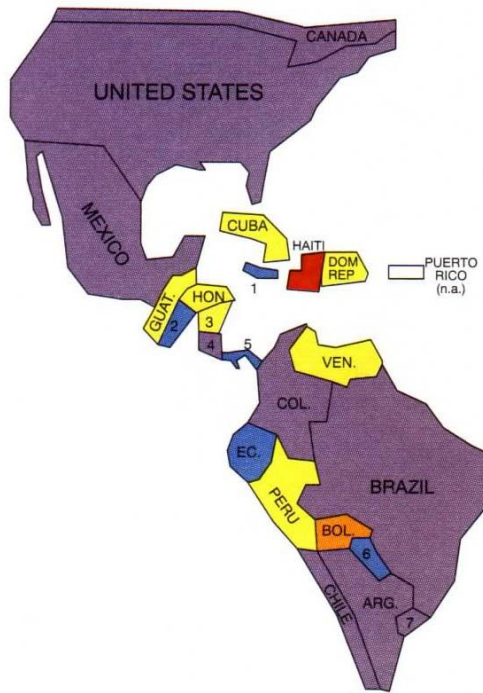

- snaha o intenzifikaci a modernizaci zemědělství, a tím zvyšování produktivity
 - především Brazílie, Mexiko a Argentina
- odevzdávání ladem ležící půdy bezzemkům
 - drobné a střední zemědělské podniky, zajištění potřebných finančních prostředků
- zvyšuje se masná a mléčná produkce
 - intenzifikace chovu skotu, prasat a drůbeže
 - zabezpečení příslušné krmivové základny
- rozšiřuje se zemědělská infrastruktura
 - skladování, konzervování, doprava a odbyt
- rozšiřuje se též zřizování zpracovatelských kapacit u producentů

- velký význam produkce:
 - tropických (plantážních) rostlin - kávovník, kakaovník, cukrová třtina, bavlník, tabák
 - obilovin - pšenice, kukuřice, ječmen
- průmyslové rostliny
 - kaučukovník, chininovník, vanilka,, vzácné dřeviny – hlavně Amazonie
 - quebracho, čaj maté – obl. Paraná, Chaco, Paraguay
- chov dobytka – zejm. hovězí dobytek, dále ovce, prasata
 - jižní Brazílie, Paraguay, Argentina, Chile
 - v Andách také muly, osli, lamy
- lesy bohaté na vzácná dřeva – Střední Amerika
 - mahagon, eben, balza

- struktura využití půdy
 - Jižní Amerika – lesy 46 %, TTP 28 %, orná půda 6 %, ostatní 20 %
 - Severní Amerika – lesy 31 %, TTP 16 %, orná půda 12 %, ostatní 41 %
- počet obyvatel, které uživí 1 zemědělec
 - USA 470, Kanada 368
 - Argentina 89, Brazílie 26, Mexiko 16, Guatemala 13
 - Peru 7,4, Haiti 3,5

CALORIE SUPPLY

Note: Size of each country is proportional to population.

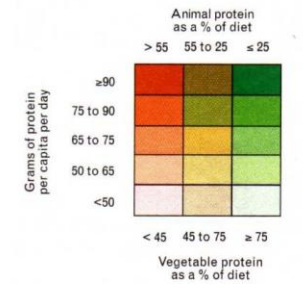
Calorie supply per capita
(percentage of requirements*)

*Requirements estimated on the basis of physiological needs for normal activity with consideration of environmental temperature, body weight, and age and sex distribution of the population in various countries. Estimates are for 1994-6.

PROTEIN CONSUMPTION, 1996

Note: Size of each country is proportional to population.

n.a. Data not available

Rostlinná výroba (produkce v r. 2005):

• pšenice

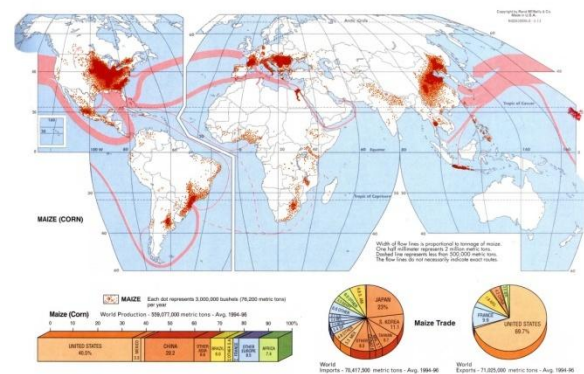
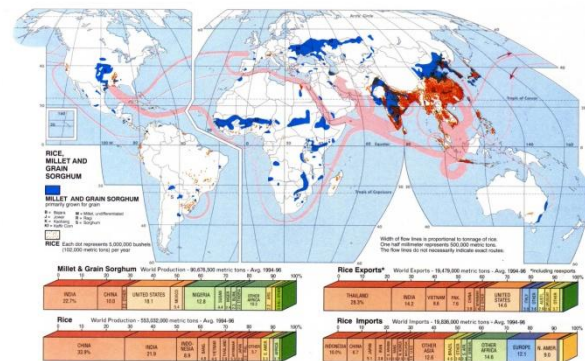
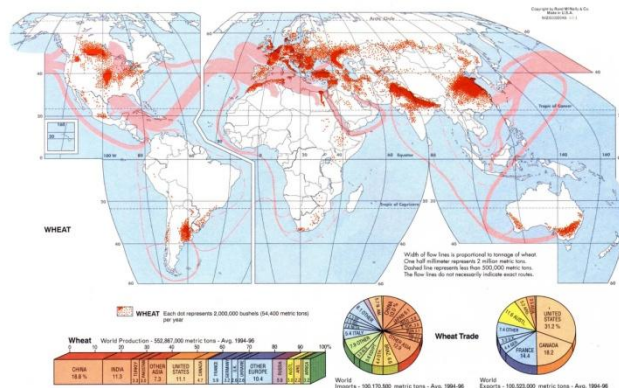
1. Argentina – 12,6 mil. t
2. Brazílie – 4,7 mil. t
3. Mexiko – 3,0 mil. t
(USA 58,7 mil., Kanada 26,8 mil.)

• rýže

1. Brazílie – 13,2 mil. t
2. Kolumbie – 2,5 mil. t
3. Peru – 2,5 mil. t
(USA 10,1 mil.)

• kukuřice

1. Brazílie – 35,1 mil. t (3. místo na světě)
2. Argentina – 20,5 mil. t
3. Mexiko – 18,0 mil. t
(USA 282 mil., Kanada 9,5 mil.)

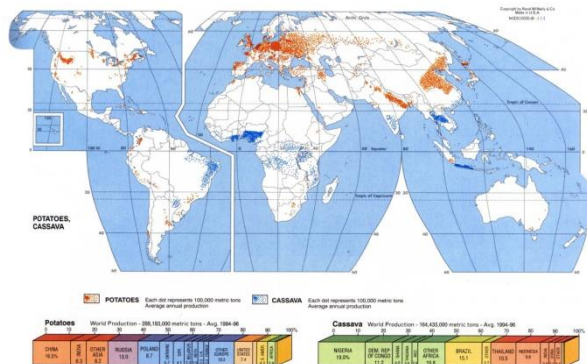

- **sorgo**

1. Mexiko – 5,5 mil. t
2. Argentina – 2,9 mil. t
3. Brazílie – 1,5 mil. t
(USA 10 mil.)

- **maniok**

1. Brazílie – 25,9 mil. t (2. místo na světě)
2. Paraguay – 4,8 mil. t

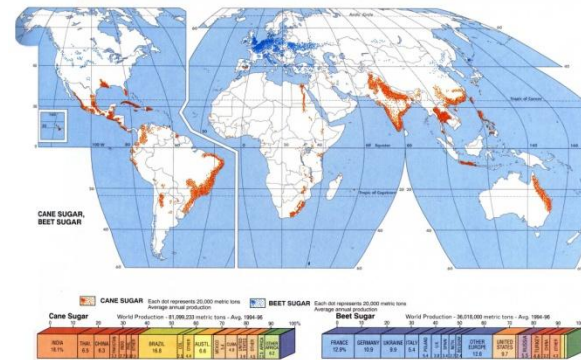

- **cukr (zejm. třtinový)**

1. Brazílie – 29,5 mil. t
2. Mexiko – 5,8 mil. t
3. Kolumbie – 2,7 mil. t
4. Argentina – 2,1 mil. t
5. Kuba – 2,1 mil. t

- **cukrová třtina**

1. Brazílie – 423 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 45,2 mil. t
3. Kolumbie – 39,8 mil. t
4. Guatemala – 19,1 mil. t
5. Argentina – 18,8 mil. t
6. Kuba – 11,6 mil. t (36,4 mil. v r. 2000, 81,8 mil. v r. 1990 !)
(USA 25,3 mil.)

- **banány**

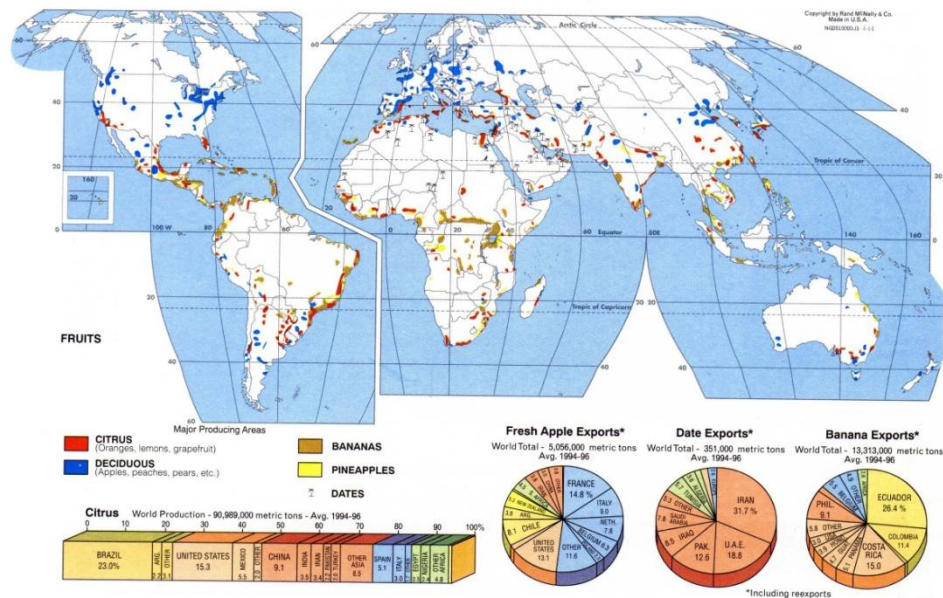
1. Brazílie – 6,7 mil. t (2. místo na světě)
2. Ekvádor – 6,1 mil. t (4. místo)
3. Kostarika – 2,4 mil. t
4. Mexiko – 2,3 mil. t
5. Kolumbie – 1,8 mil. t
6. Honduras – 0,9 mil. t
7. Venezuela, Dominikánská rep. – přes 0,5 mil. t

- **pomeranče**

1. Brazílie – 17,9 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 4,1 mil. t (3. místo)
- (USA 9,5 mil. t)

- **citróny**

1. Mexiko – 1,8 mil. t (1. místo na světě)
2. Argentina – 1,4 mil. t (3. místo)
3. Brazílie – 1,0 mil. t

- **jablka**

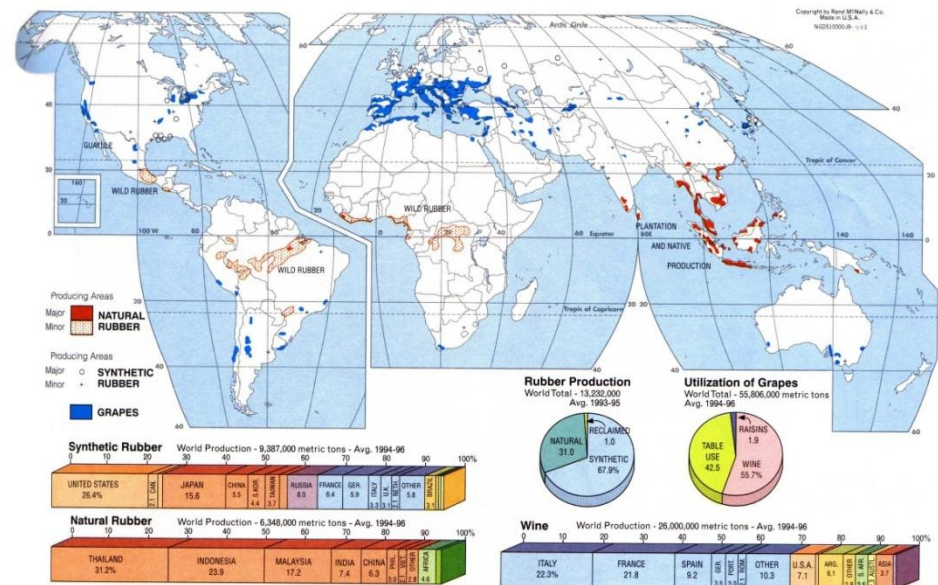
1. Chile – 1,35 mil. t
2. Argentina – 1,27 mil. t
3. Brazílie – 0,85 mil. t
(USA 4,4 mil.)

- **vinné hrozny**

1. Argentina – 1,5 mil. t
2. Chile – 0,93 mil. t

- **avokádo**

1. Mexiko – 1,02 mil. t (1. místo na světě)
2. Kolumbie – 186 tis. t
3. Brazílie – 169 tis. t
4. Chile – 163 tis. t
5. Dominikánská rep. – 114 tis. t
(USA 256 tis.)

- **mango**

1. Mexiko – 1,68 mil. t
2. Brazílie – 1,35 mil. t

- **papája**

1. Brazílie – 1,6 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 0,7 mil. t

- **luskoviny (celkem)**

1. Brazílie – 3,0 mil. t
2. Mexiko – 1,5 mil. t
(Kanada 4,8 mil., USA 2,2 mil.)

- **sója** (velmi rychlý růst produkce)

1. Brazílie – 51,2 mil. t (2. místo na světě)
2. Argentina – 38,3 mil. t
3. Paraguay – 4,0 mil. t
(USA 75 mil.)

- **fazole**

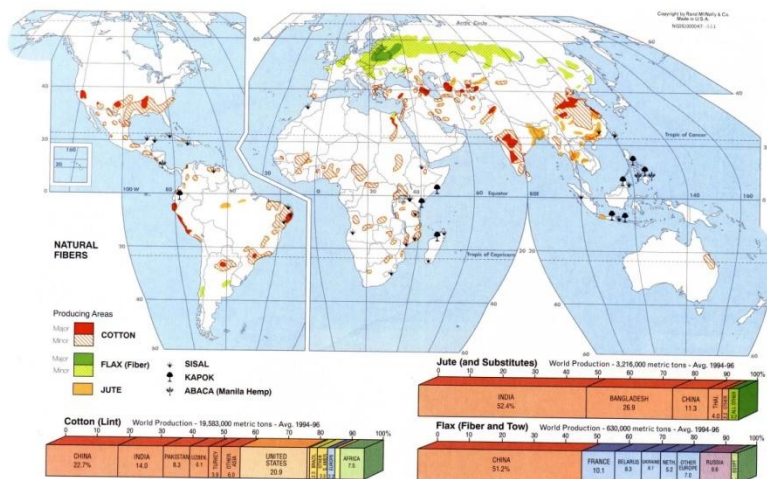
1. Brazílie – 3,0 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 1,2 mil. t
(USA 1,2 mil. t)

- **bavlníkové semeno**

1. Brazílie – 1,8 mil. t
2. Mexiko – 215 tis. t
3. Argentina – 171 tis. t
(USA 7,7 mil.)

- **bavlníková vlákna**

1. Brazílie – 410 tis. t (2001)
2. Argentina – 320 tis. t

- **podzemnice olejná**

1. Argentina – 593 tis. t
2. Brazílie – 315 tis. t
(USA 2,2 mil.)

- **kokosové ořechy**

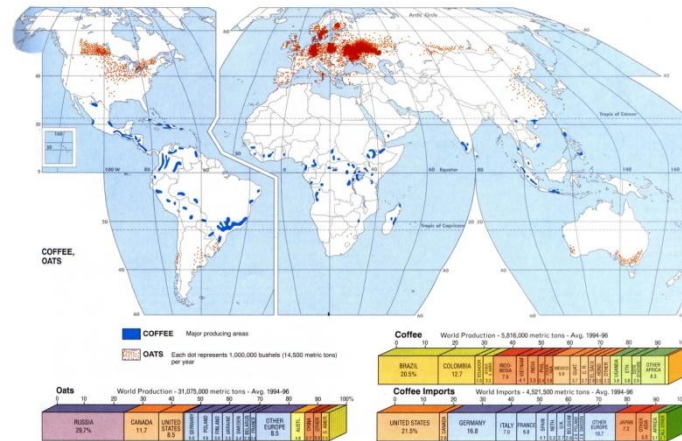
1. Brazílie – 3,2 mil. t
2. Mexiko – 1,1 mil. t (2004; 110 tis. t v 2005, 2006)

- **slunečnicová semena**

1. Argentina – 3,7 mil. t (3. místo na světě; 6 mil. t v r. 2000)
(USA 1,8 mil.)

- **káva**

1. Brazílie – 2,14 mil. t (1. místo na světě)
2. Kolumbie – 693 tis. t (2. místo)
3. Mexiko – 288 tis. t
4. Guatemala – 257 tis. t
5. Honduras – 191 tis. t
6. Peru – 175 tis. t
7. Kostarika – 132 tis. t

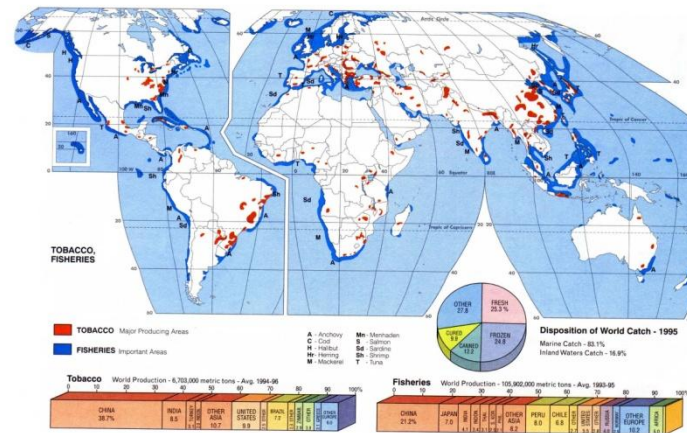

- **kakao**

1. Brazílie – 209 tis. t (5. místo na světě)
2. Ekvádor – 94 tis. t
3. Kolumbie – 37 tis. t
4. Mexiko – 36 tis. t
5. Dominikánská rep. – 31 tis. t

- **tabák**

1. Brazílie – 890 tis. t
2. Argentina – 165 tis. t

Živočišná výroba (stavy, produkce v r. 2005):

- **skot**

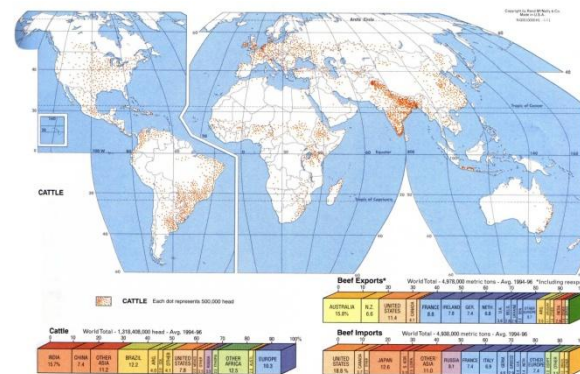
1. Brazílie – 207 mil. ks (2. místo na světě)
2. Argentina – 51 mil.
3. Mexiko – 29 mil.
4. Kolumbie – 26 mil.
(USA 95 mil.)

- **produkce mléka**

1. Brazílie – 25,3 mil. t
2. Mexiko – 9,9 mil. t
3. Argentina – 8,1 mil. t
(USA 80 mil., Kanada 8,1 mil.)

- **hovězí maso**

1. Brazílie – 7,8 mil. t
2. Argentina – 3,0 mil. t
(USA 11,2 mil.)

- **drůbež**

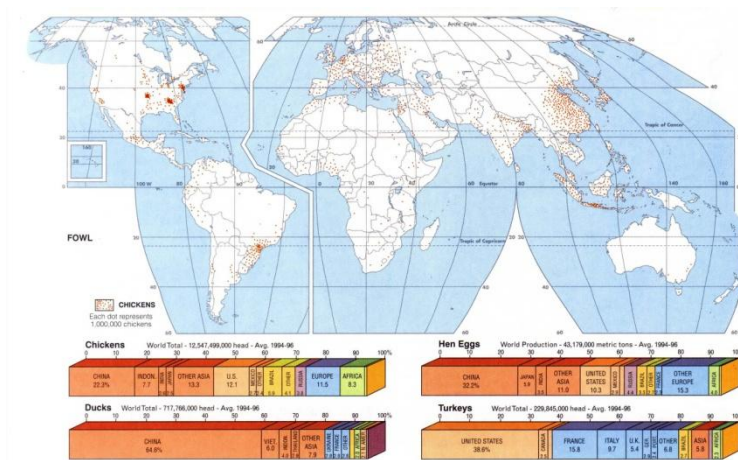
1. Brazílie – 999 mil. ks
2. Mexiko – 288 mil.
(USA 2,04 mld.)

- **drůbeží maso**

1. Brazílie – 8,5 mil. t
2. Mexiko – 2,4 mil. t
(USA 15,9 mil.)

- **koně**

1. Mexiko – 6,3 mil. ks (3. místo na světě)
2. Brazílie – 5,8 mil.
3. Argentina – 3,7 mil.
(USA 9,2 mil.)

- **rybolov**

1. Peru – 9,4 mil. t (2. místo na světě)
2. Chile – 4,3 mil. t
3. Mexiko – 1,3 mil. t
(USA 4,9 mil.)

- **dřevo, kulatina**

1. Brazílie – 256 mil. m³ (3. místo na světě)
2. Mexiko – 45 mil. m³
3. Chile – 46 mil. m³
(USA 467 mil., Kanada 212 mil.)

Průmysl

- Dříve velmi zaostalý
- 80. léta – 75% HDP (Brazílie, Mexiko, Argentina) = NIC (nově industrializované země)
- Velká síla státních a soukromých podniků (102 brazilských, 34 argentinských a 29 mexických podniků)
- Zahraniční investice – 80% Argentina, Mexiko, Brazílie

- Elektronické a elektrotechnické výrobky, počítače, strojová zařízení, stavba lodí, výroba lodí a motorových vozidel
- Letecký a kosmický průmysl
- Zbrojařský průmysl
- Těžký průmysl
- Petrochemický a chemický průmysl
- Výroba hnojiv a plastů, farmaceutických výrobků

- **Nadnárodní společnosti:**
- Mexická ropná společnost PEMEX
- Brazilská ropná společnost PETROBRAS

- Privatizace /reprivatizace – rostoucí síla domácího kapitálu
- Rozdílné podmínky jednotlivých zemí

- Velký význam hutnictví a těžkého strojírenství
- **Výroba oceli:**
- Brazílie – 26,7 mil. tun
- Mexiko – 13,3 mil. tun
- Argentina – 4,1 mil. tun
- Venezuela – 3,8 mil. tun
- Chile – 1,4 mil. tun

- Potravinářství, cukrovary
- Masný průmysl (frigoríficos)
- Mlynářský průmysl (Argentina, Brazílie, Uruguay, Mexiko, Dom. republika)
- Textilní průmysl (Mexiko, Brazílie)

- **Produkce hliníku**
- Brazílie – 4,4 mil. tun
- Venezuela – 0,6 mil. tun
- Argentina – 0,3 mil. tun

- **Produkce automobilů**
- osobní auta (Brazílie – 1,482 mil. ks, Mexiko – 1,209, Argentina – 0, 170)
- nákladní auta (Mexiko – 0,619, Brazílie – 0,313)

- **Produkce elektřiny**
- Brazílie – 332 304 mil. kWh (84% hydr.)
- Mexiko – 187 806 mil. kWh (18% hydr.)
- Argentina – 82 727 mil. kWh (34% hydr.)

- Jaderné elektrárny (Mexiko, Brazílie, Argentina)
- Největší vodní elektrárny: Itaipu (Paraná – Brazílie, Paraguay) – 12600 mW, Guri (Caroni – Venezuela) – 10300 mW, Tucuruí (Tocantis – Brazílie) – 7260 mW

OBYVATELSTVO

- Národy LA – více ras a národních kultur
- 16.-17. stol. – původní domorodé obyvatelstvo (dobýváno Španěli a Portugalci, později Francouzi) = zotročení původních obyvatel
- Indiáni:
- 16. stol. – 20 mil., začátek 20. stol. – 7 mil. (nejvíce horské oblasti Bolívie, Peru, Ekvádoru)
- Bolívie, Peru – úřední jazyky ajmarština, kečujština
- Středoamerické ostrovy – indiáni prakticky vyhubeni

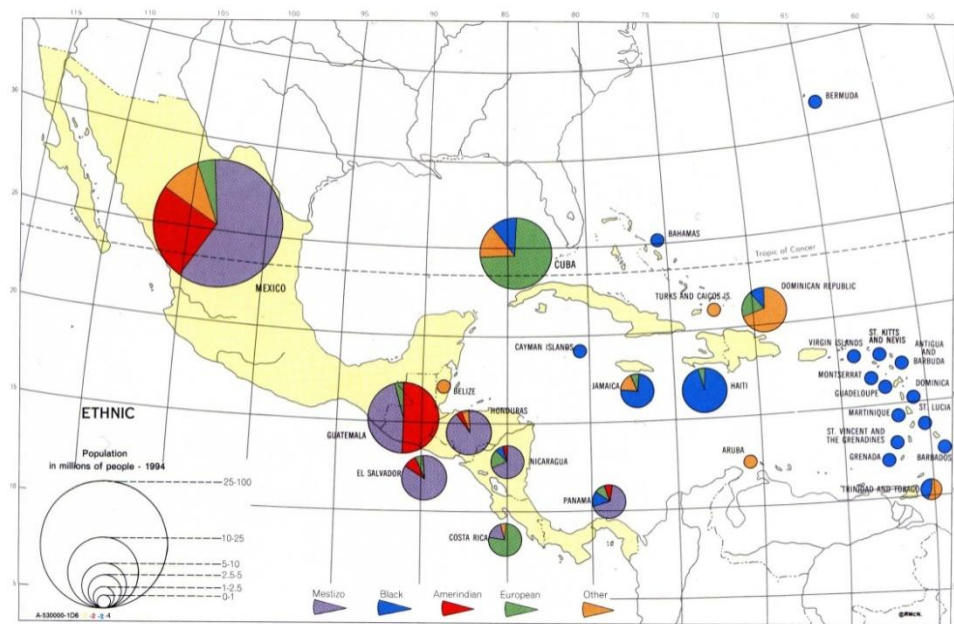
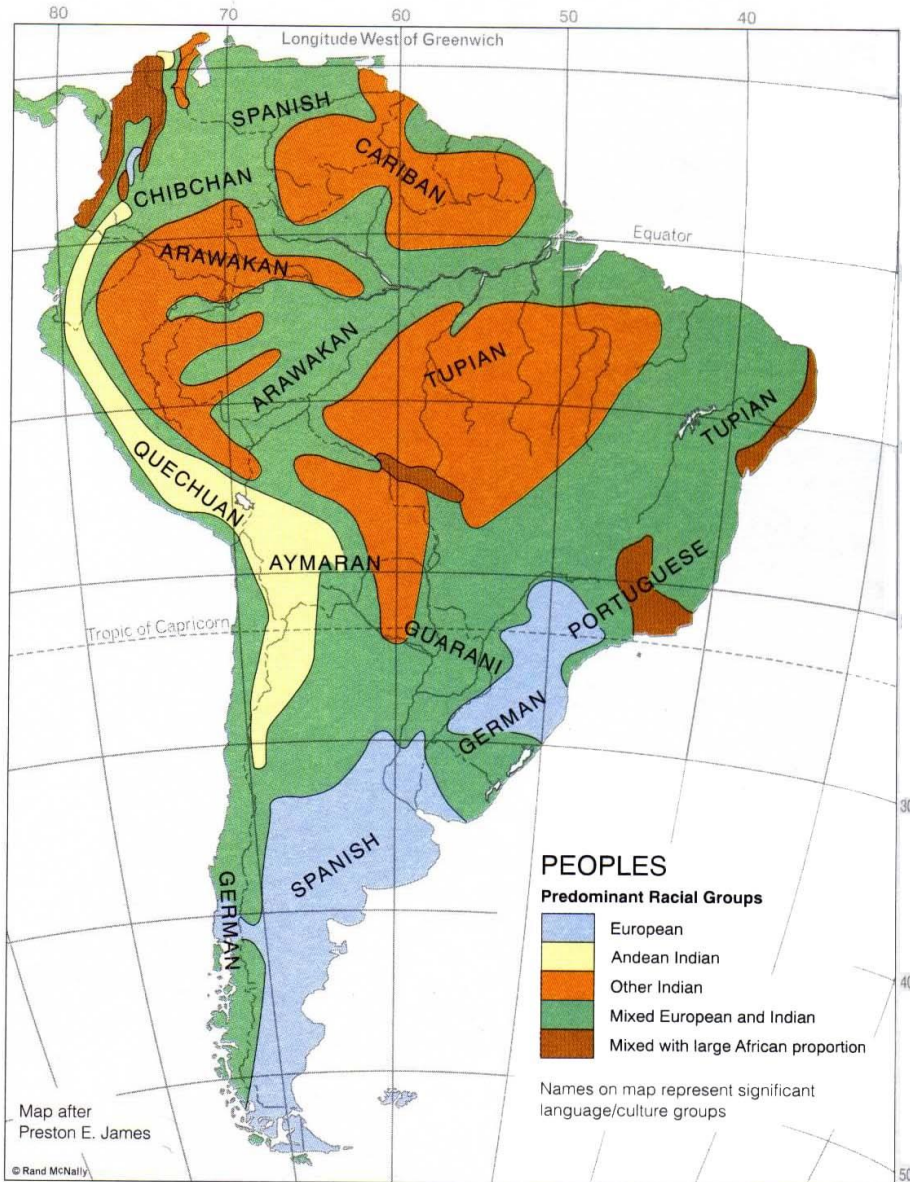
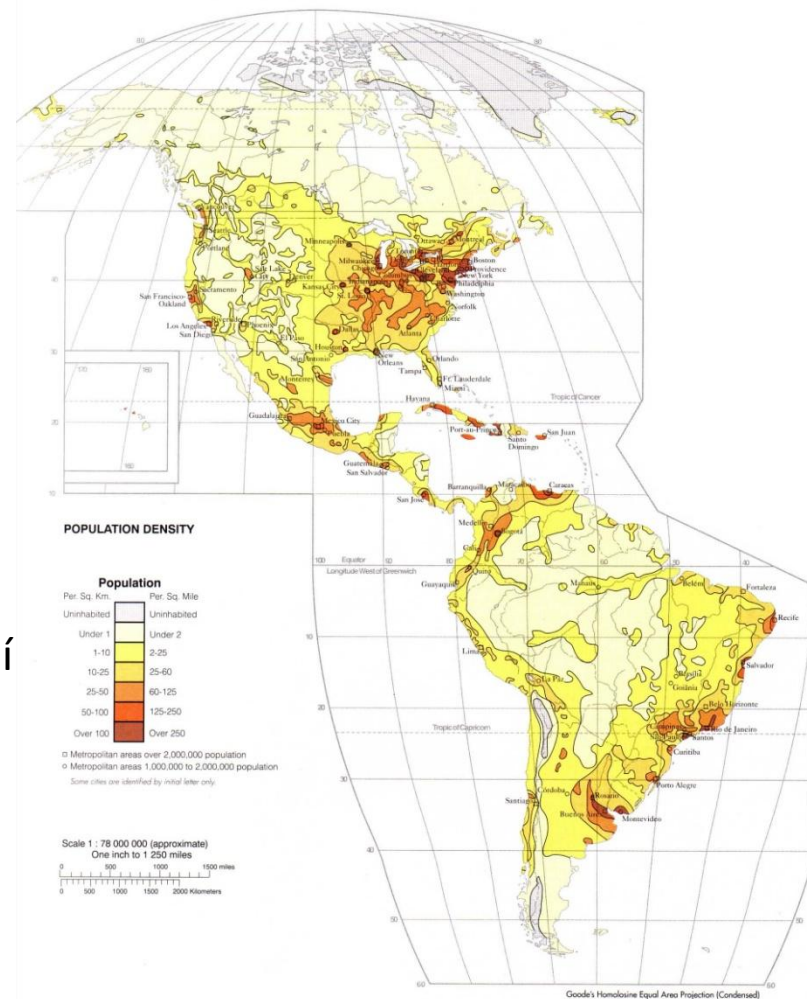

FIGURE 9.33 Brazilians watch the 1994 world cup match between their country and the United States. The crowd includes a variety of racial types.

- Dnes: převaha **mesticů** (míšenci bělocha X indiánky), **Kreolové** (potomci původních vystěhovalců)
- **Černoši a mulati** (středoamerické ostrovy, východní část Brazílie)
- Evropští přistěhovalci – **Portugalci** (Brazílie), **Španělé** (ostatní země LA), **Italové, Němci**, obyvatelé **slovanského původu** (okolí La Platy)

- Počet obyvatel LA: 590 mil. (2010)
- Bílá (europoidní) rasa – 56%
- Žlutá (mongoloidní) rasa – 30%
- Černá (negroidní) rasa – 14%
- Průměrná hustota zalidnění 18 obyv./km²
- Krajní nerovnoměrnosti
- **vysoká hustota zalidnění:** přímořská oblast Střední Ameriky, pásmo And v Bolívii, Peru, Chile + východní pobřežní pásmo od ústí Amazonky po střední Argentinu.....25 – 30 obyv./km²
- **nízká hustota zalidnění:** Amazonie, Gran Chaco, Patagonie – pod 10 obyv./km²
- Podíl městského obyvatelstva (města nad 1 mil.obyv.): 29,7%
- Venezuela, Argentina, Chile, Uruguay (nad 80% městského obyvatelstva)

- **Největší aglomerace:**
- Sao Paulo – 20,2 mil.obyv.
- Ciudad de México – 19,4 mil.
- Buenos Aires – 13,1 mil.
- Rio de Janeiro – 12,0 mil.
- Lima – 8,9 mil.
- Bogotá – 8,5 mil.
- Santiago – 6,0 mil.
- Belo Horizonte – 5,9 mil.

- **Státy LA podle počtu obyvatel (2009 – 2011):**

- Brazílie – 192 mil. (5. na světě)
- Mexiko – 112 mil.
- Kolumbie – 46 mil.
- Argentina – 40 mil.
- Peru – 30 mil.
- Venezuela – 27 mil.

- **Státy LA podle hustoty zalidnění (2009 – 2011):**

- Haiti – 362 obyv./km²
- Trinidad a Tobago – obyv./km²
- Jamajka – 247 obyv./km²
- Dominikánská republika – 207 obyv./km²
- Surinam – 3,2 obyv./km²
- Guyana – 3,5 obyv./km²
- Bolívie – 9 obyv./km²
- Belize – 14 obyv./km²

- **Státy LA podle fertility (2011):**
- Guatemala – 3,12
- Belize – 3,15
- Honduras – 3,01
- Haiti – 2,98
- Bolívie – 2,93
- Panama – 2,43

